

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0510U000646

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-09-2010

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дибський Сергій Сергійович

2. Dibskiy Sergey

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.15

Назва наукової спеціальності: Генетика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-09-2010

Спеціальність за освітою: 7.070402

Місце роботи здобувача: Державна установа "Науковий центр радіаційної медицини Академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: 04050, м. Київ, вул. Мельникова, 53

Форма власності:

Сфера управління: Академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д26.562.02

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Науковий центр радіаційної медицини Академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: 04050, м. Київ, вул. Мельникова, 53

Форма власності:

Сфера управління: Академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.23.04

Тема дисертації:

1. "Мішеневі" та "не мішеневі" цитогенетичні ефекти в соматичних клітинах осіб, які зазнали впливу іонізуючої радіації внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС
2. "Targeted" and "untargeted" cytogenetic effects in somatic cells of persons exposed to the ionizing radiation exposure caused by Chornobyl accident

Реферат:

1. В дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове рішення актуальної проблеми – визначення закономірностей реалізації впливу іонізуючого випромінювання на спадкові структури соматичних клітин людини з плином часу (в різні строки після аварії на Чорнобильській АЕС) та обґрунтування нових підходів для формування "груп ризику" серед осіб з різними формами хромосомної нестабільності на підставі удосконалення існуючих методів оцінки стабільності геному. Для прицільного дослідження різних форм хромосомної нестабільності (затриманої, трансмісивної та прихованої) запропоновано нові підходи та розроблено відповідні модельні системи, які дозволяють виявити та оцінити "немішеневі" цитогенетичні ефекти у віддалені строки після опромінення людини, які пропонуються в якості цитогенетичних критеріїв оцінки стабільності геному. Досліджено модифікуючий вплив іонізуючого випромінювання в широкому

діапазоні доз на генетично детерміновану індивідуальну чутливість людини до мутагенної дії. Адаптовано та використано сучасний молекулярно-цитогенетичний метод FISH-WCP для розрахунку поглинутих індивідуальних доз опромінення людини та формування критичних груп осіб з можливою радіаційно-індукованою патологією. При динамічному цитогенетичному обстеженні осіб, які перенесли ГПХ внаслідок аварії на ЧАЕС, та дітей, які мешкають на радіаційно забруднених територіях, встановлено особливості перебігу радіаційно-індукованого соматичного хромосомного мутагенезу у людини з плином часу.

2. In the thesis theoretical generalization and new solution of an actual problem – defining patterns of ionizing radiation exposure realization on hereditary structures of human somatic cells during different terms following the Chernobyl accident – are represented, and the cytogenetic criteria to form the "risk groups" among the people, with chromosome instability, basing on improved approaches to detecting delayed, transmissible and hidden genome instability, are grounded. Individual and mid-group frequencies of cytogenetic parameters, integral and specific for the of ionizing radiation exposure, in the priority groups of Chernobyl accident victims – reconvalescents of acute radiation sickness (ARS), direct participants of the clean-up of the Chernobyl accident, children living in areas contaminated by radionuclides and workers from alienation zone and regions of obligatory evacuation – during different terms after the irradiation have been determined in comparison. In order to make analysis of different forms of chromosome instability (delayed, transmissible, hidden), new approaches have been suggested and corresponding model systems, allowing to estimate the "untargeted" cytogenetic effects long after the irradiation, which are suggested to be the cytogenetic criteria for genome stability estimation, have been devised. Basing on cytogenetic criteria, different forms of genome instability in peripheral blood lymphocytes of persons, exposed to ionizing radiation because of Chernobyl accident in dosage range between 40 and 3400 mGy long after the irradiation, have been defined. The modifying impact of ionizing radiation of wide dosage range on genetically determined human individual sensitivity to mutagens have been investigated. New molecular-cytogenetic method FISH-WCP, aimed at calculating the individual absorbed radiation doses and formation of critical groups of persons possibly having the radiation-induced pathology, has been adapted and applied. During the dynamic cytogenetic examination of persons, suffered from ARS caused by Chernobyl accident, and children, lived in areas contaminated by radionuclides, peculiarities of radiation-induced somatic chromosome mutagenesis circuit in human's body during different terms following the irradiation have been determined.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пілінська Марія Андріївна

2. Pilinskaya Mariya

Кваліфікація: д.мед.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Багацька Наталія Василівна

2. Багацька Наталія Василівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дьоміна Емілія Анатоліївна

2. Дьоміна Емілія Анатоліївна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукаш Любов Леонідівна
2. Лукаш Любов Леонідівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пілінська Марія Андріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пілінська Марія Андріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.